

§ 170.

Planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2023-2025

Dnr: RUN 387-2021

Beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige att anta planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2023 – 2025.

Ärendebeskrivning

Enligt Lag om kollektivtrafik (2010:1065) som trädde i kraft 1 januari 2012 ska det i varje län/region finnas en kollektivtrafikmyndighet. I Västerbotten är Kollektivtrafikmyndigheten sedan 2019 inrättad på Region Västerbotten. Ägandet av Länstrafiken i Västerbotten AB samt dess delägda dotterbolag Bussgods i Norr samt Norrtåg AB fördes i samband med bildandet av regionkommunen över från kommunalförbundet Region Västerbotten. Delägandet i Samtrafiken AB samt Transitio AB överfördes på samma sätt över till regionkommunen.

En kostnads- och ansvarsfördelningsmodell för Länstrafiken utformades 2005, den så kallade Västerbottensmodellen som reglerade förhållandet mellan finansiärerna av kollektivtrafiken. I och med övergången till den nya lagstiftningen och de förändringar som skett avseende Länstrafikbolagets funktion i planeringsfrågor så har Region Västerbottens roll att planera den trafik som regionen avser att finansiera tydliggjorts. Förändringen innebär ökat politiskt ansvar för och inflytande över trafiken för regionens del. Regionbildningen 2019 innebar att den regionala kollektivtrafikmyndigheten placerades hos Region Västerbotten i ett första skede som en övergångslösning men från 2020 som den långsiktiga lösningen genom att en delskatteväxling av de så kallade gemensamma kostnaderna till Region Västerbotten. Under 2020 var Västerbottensmodellen föremål för utvärdering. Länets kommuner och Region Västerbotten fattade beslut om att Västerbottensmodellen 2021 gäller för finansieringen av den allmänna kollektivtrafiken i Västerbotten.

Enligt Västerbottensmodellen 2021 har Region Västerbotten ansvar för linjetrafik med buss och tåg och viss anropsstyrd trafik med huvudsaklig trafikuppgift mellan kommuncentra samt sjukresor, medan respektive kommun ansvarade för linjer och anropsstyrd trafik med huvudsaklig trafikuppgift inom kommunen samt färdtjänst, riksfärdtjänst, kommunala resor och skolskjutsar. Region Västerbotten finansierar utöver beställd trafik även kundtjänst, administration, marknadsföring och IT-system och kommunerna har kostnadsansvar för den trafik som respektive finansiär beställer.

Från och med 2008 innehåller regionens trafikbeställning förutom regional busstrafik och viss anropsstyrd trafik även regional tågtrafik. Tågtrafiken administreras av Norrtåg AB, som bildades av trafikhuvudmännen i de fyra nordligaste länen för att samordna tågtrafiken i länen och genomföra ambitionerna i Norrtågsförsöket.

Från och med 2021 så innehåller budget från Länstrafiken även kostnaderna för den gemensamma beställningscentralen för serviceresor. Beställningscentralen utgör en egen resultatenhet inom Länstrafiken.

Planeringsförutsättningarna tillförsäkrar regionfullmäktige inflytande över utformningen av den kollektivtrafik som Region Västerbotten finansierar. Planeringsförutsättningarna innehåller regionens trafikpolitiska prioriteringar och mål samt en ekonomisk prognos för buss- och tågtrafiken, samt den gemensamma beställningscentralen under perioden som planeringsförutsättningarna avser. Prognos för tågtrafiken baseras på fastställd budget för Norrtåg AB för beställd trafik från mitten av december 2021 till mitten av december 2022, inklusive stationsavgifter hänförliga till tågtrafiken. Prognos för busstrafiken baseras på fastställd budget för Länstrafiken i Västerbotten AB för beställd busstrafik från mitten av december 2021 till mitten av december 2022. Prognos för beställningscentralen baseras på fastställd budget för beställningscentralen avseende 2021.

Planeringsförutsättningarna ska ligga till grund för Region Västerbottens kollektivtrafikplan för perioden 2023 – 2025. Kollektivtrafikplanen innehåller beställning av buss- och tågtrafik samt i viss begränsad utsträckning anropsstyrd trafik. Kollektivtrafikplanen innehållande trafikbeställning utgör grund för budget för trafikåret 2023 från Norrtåg och Länstrafiken. Anslaget för kollektivtrafik bör baseras på bolagens budget för kollektivtrafiken samt beställningscentralen då dessa speglar den beställning som Region Västerbotten som finansierar sänder till Länstrafiken och Norrtåg.

Kollektivtrafikplanen bereds i kollektivtrafikutskottet och fastställs av regionala utvecklingsnämnden som även är regional kollektivtrafikmyndighet i Västerbotten.

Beslutsunderlag

Kollektivtrafikutskottet 2021-09-15 § 59

Planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2023 – 2025

Beslutsexpediering

Kollektivtrafikstrateg

Regionfullmäktige, regionstyrelsen